

"זהב – לא יפחות מדינר זהב". – אמר רבי לעזר: והוא שהזכיר צורה, אבל אם לא הזכיר צורה – מביא אפילו צינורה.

"שישה לנרבה". – חזקיה אמר: כנגד שישה בתי אבות. בר פדיה אמר: כנגד

אור לישירים

בן פדת, אמורא בדור השני): **והוא שהזכיר צורה** – רק אם הזכיר הנודר מטבע (על המטבעות היו חקוקות צורות), שאמר: "הרי עליי מטבע זהב" – הוא חייב לתת דינר זהב, שהוא מטבע הזהב הפחות ביותר, **אבל אם לא הזכיר צורה** – שאמר: "הרי עליי זהב" – **מביא אפילו צינורה** (מחט ארוכה המשמשת לסריגה) – הוא רשאי להביא אפילו מחט של זהב, ששוויה פחות מדינר זהב.

במשנה מנחות יג,ד שנינו: "הרי עליי זהב" – לא יפחות מדינר זהב.

ובבבלי מנחות קז,א אמרו: "הרי עליי זהב" – לא יפחות מדינר זהב". – ודילמא נסכא! (מניין שכוונת הנודר היתה למטבע זהב, שמא היתה כוונתו לנתן זהב? ויביא נתן זהב השווה פחות מדינר זהב!) – אמר רבי אלעזר: דאמר מטבע. – ודילמא פריטי! (שמא לא היתה כוונתו אלא לפרוטות של זהב?) – אמר רב פפא: פריטי דדהבא לא עבדי אינשי (ולכן ודאי לא זו היתה כוונתו).

דברי רבי אלעזר הובאו בשני התלמודים.

במשנה מנחות יג,ד שנינו: "הרי עליי נחושת" – לא יפחות ממעה כסף (ייתן נחושת ששווייה לפחות מעה כסף). – ובבבלי מנחות קז,א אמרו: תניא: רבי אליעזר בן יעקב אומר: לא יפחות מצינורא קטנה של נחושת. – למאי חזיא? – אמר אביי: שמוחטים / שחוטטים בה פתילות (ישנות שבמנורה) ומקנחים בה נרות (מהאפר שבהן).

מה שאמרו בירושלמי בעניין המתנדב זהב שמביא אפילו צינורה, הוא מעין מה שאמרו בבבלי בעניין המתנדב נחושת שלא יפחות מצינורא קטנה.

צינורה הנזכרת כאן אינה צינור כעין מזלג גדול בעל שתי שיניים, שבו היו הופכים את עצי המערכה הדולקים או את האיברים והחלבים שעל גבי המערכה. צינור זה לא היה כלי קטן כמדובר כאן, אלא היה כלי גדול, וכן לא היה של זהב כמדובר כאן, אלא היה של ברזל (רש"י בבלי יומא יב,א).

☆☆☆

במשנה שנינו: **"שישה לנרבה".**

למה תיקנו שישה שופרות לנרבה? –

מזיעים ארבעה הסברים: **חזקיה** (אמורא ארץ ישראלי בדור הראשון, בנו של רבי חייא) **אמר: כנגד** (בהקבלה

במתנדב מנחה, רבי יוסה סבר, שכשם שקומץ הסולת והשמן של המנחה נמדד בשיעור קומצו של הכוהן הקומץ את המנחה, כך קומץ הלבונה הבאה עם המנחה נמדד בשיעור קומצו של הכוהן הקומץ את המנחה. אבל רבי ירמיה חלק על רבי יוסה וסבר, שכיוון שאין קמיצה בלבונה, קומץ הלבונה אינו נמדד בשיעור קומצו של הכוהן הקומץ את המנחה. ברם במתנדב לבונה, כיוון שאין שם קמיצה, הכל מודים שמביאה בקומץ הבעלים.

המתנדב מנחה - יביא עימה קומץ לבונה

בספרא 'ויקרא' דיבורא דנדבה פרשה ח נאמר: "ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה" – ואיני יודע כמה. הריני דן, טעונה קמיצה וטעונה לבונה, מה קמיצה מלוא קומץ, אף לבונה מלוא קומץ. **ובבבלי מנחות קז,ב אמרו:** ["המתנדב מנחה יביא עימה קומץ לבונה"]. – מנלן? – דכתיב: "והרים ממנו בקומצו מסולת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה" (ויקרא ו), מקיש לבונה להרמה דמנחה, מה הרמה דמנחה קומץ, אף לבונה נמי קומץ.

האומר: "הרי עליי לבונה" – לא יפחות מקומץ

בתוספתא מנחות יב,טו שנו: "הרי עליי לבונה" – לא יפחות מן הקומץ.

ובספרא 'ויקרא' דיבורא דנדבה פרשה ח נאמר: "קורבן" (ויקרא ב,א), מלמד שהיחיד מתנדב לבונה. מכמה לא יפחות? – מקומץ.

כמו שלבונה הבאה עם המנחה מלוא קומץ, כך לבונה הבאה בפני עצמה מלוא קומץ.

סוגיה זו שבירושלמי כאן באה ללמד בתחילתה מניין ששני בזיכים של לחם הפנים טעונים שני קמצים של לבונה. כן דנה סוגיה זו בסופה במתנדב מנחה. שני עניינים אלו נשנו במשנה מנחות יג,ג ולא נשנו במשנה כאן. סוגיה זו לא באה ללמד מניין שהמתנדב לבונה לא יפחות מקומץ, ולא דנה במתנדב לבונה (שלא כמו שפירשו מפרשי הירושלמי). נראה שסוגיה זו שבירושלמי כאן מקורה בירושלמי במנחות (שאבד ולא נמצא), ומשם הועתקה הסוגיה לכאן, כיוון שבמשנה כאן נשנה עניין המתנדב לבונה שנשנה גם במשנה מנחות שם.

☆☆☆

במשנה שנינו: **"זהב – לא יפחות מדינר זהב".**

מזיעים פרשנות מצמצמת: **אמר רבי לעזר** (רבי אלעזר